

Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat programösszefoglalója

A felmérések és elemzések azt jelzik, hogy a kistelepülések többségében és a lakótelepeken kevésbé strukturált a helyi társadalom, alacsony a civil szervezetek, a szabadidős és önszervező csoportok száma, a szomszédsági munka, illetve az önkéntes tevékenység koordinálása nem megoldott. Hiányoznak a fejlesztési programok megvalósítását segítő szakemberek, korlátozott az információk valamint a pályázati források elérésének lehetősége.

A települési hátrányok nagymértékben csökkentik a társadalmi integráció esélyeit, ezért kiemelt feladat a helyi társadalmak önszerveződését segítő folyamatok, a közösségi részvételen alapuló, aktivitásra épülő közösségi kezdeményezések támogatása.

A helyi közösségi kezdeményezések eredményeként erősödik a helyi szolidaritás, az együttműködés a helyi lakosok között, amely hosszabb távú fenntartható programok (klubok, önszervező csoportok megalakulása, önkéntes tevékenység megszervezése, szomszédsági programok működtetése), vagy formalizált (civil) szervezetek megalakulását segíti.

A program céljai

A közösségi kezdeményezések célja a közösségi alapú strukturált, összetartó és szolidáris helyi társadalom megerősítése, a folyamatban **résztevők közötti együttműködés és partnerség fejlesztése.**

A településszintű fejlesztési folyamat az élet minőségének javítását segíti elő, esélyt teremt, és lehetőséget biztosít ahhoz, hogy egyének és közösségek a társadalmi fejlődés előnyeiből részesedjenek. A fejlesztési folyamat hozzájárul **a helyi demokrácia fejlődéséhez**, ahhoz, hogy a település közösségei bekapcsolódhassanak a helyi döntéshozatal folyamatába.

A közösségi részvétel megerősítse, helyi közösségek felkészítése a változásokra, bevonása a helyi fejlesztési folyamatokba kiemelt célja a programnak, hiszen ez teszi lehetővé, hogy a **lakosok állampolgárként vegyenek részt saját környezetük** alakításában, változtatásában és az őket érintő döntések előkészítésében.

Települési szintű feladatok

A programban résztvevő közösségi munkások feladata a települési hátrányok mérséklése érdekében közösségek alakulását, fejlesztését elősegítő kezdeményezések, helyi cselekvési programok tervezése és a lakosok aktív részvételével történő megvalósítás szakmai támogatása. Az elmúlt évben több mint 200 településen elindultak azok a helyi fejlesztési folyamatok, amelyek hatással lehetnek a települések közösségére. A közösségi kezdeményezések nyilvánossága a település lakosai számára lehetővé teszi a folyamatba való bekapcsolódást, részvételt. A helyi cselekvési programok tervezése során lehetővé válik egy-egy probléma közösségi szintű megoldása, növekszik az információhoz és a forrásokhoz való hozzáférés esélye.

Megyei támogató hálózat

A „Közösségi kezdeményezések támogató hálózata” program közösségfejlesztők, közösségi munkások szakmai kompetenciájának, szakmai jártasságának, és készségeinek fejlesztésével lehetővé teszi egy szakmailag megerősített közösségfejlesztő szakértői hálózat kiépítését, amely hosszabb távon képes a települési szintű közösségi kezdeményezések szakmai segítésére.

A helyi kezdeményezések támogatása érdekében a megyei fejlesztők a közösségfejlesztők szakmai együttműködését, tapasztalati tanulását segítő, a folyamatokat bemutató, elemző szakmai műhelyeket működtetnek, a konkrét szakmai segítségnyújtás érdekében egyéni konzultációs lehetőség biztosítanak.

Emellett tapasztalatcsere-látogatások szervezésével lehetővé teszik, hogy a települési kezdeményezések résztvevői az ország más településeiben folyó közösségi programok tapasztalatait, módszereit megismerjék, elemezzék.

A megyei támogató hálózat továbbképzési lehetőséget biztosít a helyi közösségi szakemberek számára, akik képesek kezdeményezni a lokális fejlesztési folyamatokban. A képzés célja az ehhez szükséges jártasságok, készségek fejlesztése.

Szakmai, módszertani fejlesztés, koordináció

Az országos szakmai hálózat fejlesztésének feladatait, a szakmai programok koordinálását a Közösségfejlesztők Egyesülete látja el. Ennek keretében vállalja a jó gyakorlatok, munkaformák és módszerek

elterjesztését, országos szintű szakmai programok koordinálását, szakmai képzési, továbbképzési programok szervezését, valamint működteti az Országos Fejlesztési Műhelyt.

Az Országos Fejlesztési Műhely célja a hálózati működés megtervezése, a helyi fejlesztési tapasztalatok feldolgozása és megvitatása, valamint a hálózati működés és a program értékelése.

A szakmai módszertani fejlesztés keretében a Közösségfejlesztők Egyesülete – konferenciák és országos szakmai programok szervezésével – hozzájárul a referencia-programok, jó gyakorlatok elterjesztéséhez, szakmai segítséget nyújt a közösségi munkásoknak és fejlesztő szakembereknek.

A szakmai nyilvánosság fejlesztése érdekében szakmai kiadványok megjelentetésével folyamatosan segíti a közösségi munkások szakmai felkészülését, és erősíti a társadalmi részvételt.

A szakmai fejlesztés elősegítése érdekében három kistérségben (Ózd, Felső-Kiskunság, Szentés) indultak modellkísérleti programok. A modellprogramok célja települési szintű kezdeményezések kistérségi közösségfejlesztői modelljének kialakítása. A program lényege a

kistérség közösségeinek együttműködése, a szektorok közötti folyamatos társadalmi párbeszéd kereteinek kialakítása.

A program 2004. évi eredményei

A Közösségi kezdeményezéseket támogató hálózati program 2004-ben indult. A megyékben és Budapest négy városrészében kiépült a települési, lakótelepi szintű közösségi kezdeményezéseket, közösségfejlesztő szakembereket segítő hálózat. Így közel kétszáz településen és lakótelepen – közösségi munkások részvételével – helyi szintű cselekvési programok, folyamatok indultak el.

A program keretében megyénként 10–15 közösségi kezdeményezés szakmai támogató rendszerének kialakítása valósult meg, a folyamatokat segítő önkéntes közösségi munkások rendelkezésére állt több továbbképzési és konzultációs alkalom. A program országos koordinálása, szakmai, módszertani fejlesztése keretében rendszeres volt a kapcsolattartás a regionális és megyei szakértőkkel. Valamennyi megyében szakmai műhely, képzés, tapasztalatcsere-látogatás szervezése történt a programban résztvevő közösségi munkások számára.

A Közösségi kezdeményezéseket támogató hálózatfejlesztési program fejlesztése

A 2005. évben tervezett program elsősorban a hálózat további működtetésének feltételeit biztosítja. A program keretében egyrészt a települési szintű közösségi kezdeményezések további támogatása, valamint megyénként és Budapesten további 10–15 induló gyakorlat, települési szintű kezdeményezés segítése valósul meg.

A program bővítését tervezzük a hátrányos helyzetű régiók aprófalvas megyéiben, ahol magas a települések száma (Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén, Somogy, Baranya, Zala).

A települési szintű programok szakmai fejlesztése érdekében valamennyi megyében közösségfejlesztők képzése, szakmai műhelyek, tapasztalatcsere látogatások, tanácsadási alkalmak szervezése történik. A regionális szintű hálózat megerősítése és fejlesztése érdekében regionális együttműködések és szakmai programok megvalósítása is nagyobb hangsúlyt kap.

A Községi kezdeményezéseket támogató hálózatban résztvevő szakemberek tevékenységének a monitorozása, szakmai tapasztalatok elemzése, feldolgozása, tanácsadó és szakértői hálózat fejlesztése folyamatosan történik. A program szakmai, módszertani fejlesztése keretében programok, konferenciák, képzések szervezését, országos fejlesztési műhely működtetését tervezzük. Továbbra is kiemelt feladat a közösségi kezdeményezések jó gyakorlatainak gyűjtése, elemzése, a referencia programok akkreditálási feltételeinek kidolgozása, valamint szakmai eljárások fejlesztése, kiadványok szerkesztése, megjelentetése.

Budapest, 2005. szeptember 2.